KÄLLSKATTEN

Skatteavdrag å trafikförsäkringsersättning

I en till centrala uppbördsnämnden inkommen framställning har begärts besked beträffande frågan om skyldighet för försäkringsbolag att verkställa skatteavdrag å ersättning, som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur.

Nämnden: Enligt tidigare gällande regler har ersättning för förlorad arbetsförtjänst varit skattefri, om den erhållits på grund av en av skadevållare tagen ansvarighetsförsäkring — respektive då fråga varit huruvida livränta skolat beskattas enligt den fallande skalan i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen — men eljest varit skattepliktig i sin helhet.

Genom ändring i kommunalskattelagen den 17 mars 1961 (nr 42/1961) har i 19 § fjärde ledet tillfogats en mening av innehåll att ersättning, som utgår på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur, skall räknas till skattepliktig inkomst. Härjämte har i 32 § 2 mom. vidtagits den ändringen att livränta, som utgått på grund av trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring, undantagits från de livräntor, som skola beskattas enligt den fallande skalan.

I propositionen nr 5 år 1961, som ligger till grund för de nämnda beslutade ändringarna i kommunalskattelagen, uttalade departementschefen bland annat, att skadestånd i form av ersättning för förlorad arbetsförtjänst i princip utgjorde skattepliktig inkomst. Sådan ersättning vore i skattehänseende jämställd med den arbetsförtjänst som skall ersättas. Utgavs emellertid ersättningen av ett försäkringsbolag, hos vilket skadevållaren hade trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring blev ersättningen skattefri. Den blev därför i den skadelidandes hand mera värd än den arbetsförtjänst ersättningen avsåg. Det vore — fortsatte departementschefen — uppenbarligen otillfredsställande att skattepliktsfrågan på detta sätt skulle vara beroende av en för den skadelidandes rätt till ersättning ovidkommande omständighet. Beskattningen borde uppenbarligen vara lika i båda fallen. Den föreliggande inadvertensen i reglerna på området syntes därför inte kunna borttagas på annat sätt än att den dittillsvarande skattefriheten för de på grund av försäkring utgående ersättningarna avskaffades.

I fråga om livräntorna erinrade departementschefen om att en livränta, som motsvarade skattefri försäkringsersättning dittills beskattats blott till reducerat belopp. Om försäkringsbolaget vid sidan av en ersättning för förlorad arbetsförtjänst utbetalade en livränta till den skadade, skulle endast en del av livräntan beskattas. En av staten såsom ansvarig för en bilolycka utgiven livränta vore däremot i sin helhet skattepliktig. Konsekvensen bjöd att även i detta hänseende jämställa försäkringsersättningar med ersättningar, som inte utgick på grund av försäkring. I båda fallen borde alltså livrän-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:06

torna beskattas fullt ut. Härav påkallades en ändring av 32 § 2 mom. kommunalskattelagen.

Departementschefen förordade att 19 § och 32 § 2 mom. kommunalskattelagen ändrades i enlighet med de riktlinjer, som han angivit. De nya bestämmelsernas ikraftträdande borde avvägas så, att deras konsekvenser i källskattehänseende kunde beaktas fullt ut. Så kunde ske, om riksdagen beslöt att de blev tillämpliga första gången vid 1963 års taxering, d. v. s. beträffande inkomståret 1962.

Så blev även riksdagens beslut. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 1962 men äldre bestämmelser skulle fortfarande gälla i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 eller tidigare år. De nya bestämmelserna skulle icke ha avseende å livräntebelopp, vilket utgår på grund av försäkringsfall som inträffat före den 1 januari 1962.

I det föreliggande ärendet har försäkringsbolaget upplyst, att på grund av trafikförsäkring utbetalats s. k. dagsersättning under tiden den 1 januari—den 12 maj 1962 med 7.500 kronor. Bolaget hävdar att dagsersättningarna icke kunnat hänföras till kommunalskattelagens — och därmed uppbördsförordningens — begrepp inkomst av tjänst. Följaktligen hade bolaget ej haft skyldighet men ej heller rättighet att verkställa skatteavdrag vid utbetalningen av ersättningsbeloppet.

Frågan huruvida skatteavdrag skall göras vid utbetalning av en ersättning är beroende på huruvida ett arbetsgivare-arbetstagareförhållande i uppbördsförordningens mening föreligger. Detta är fallet om det utbetalade beloppet i beskattningshänseende utgör för mottagaren skattepliktig inkomst av tjänst. Vidare måste för att avdragsskyldighet skall föreligga beloppet utgöra mottagarens huvudsakliga inkomst av tjänst.

I anvisningarna till 39 § uppbördsförordningen uttalas, att arbetsgivare-arbetstagareförhållande i uppbördsförordningens mening i princip föreligger, då någon utbetalar belopp, som för mottagaren motsvarar i 39 § avsedd inkomst av tjänst.

Den ersättning, varom i föreliggande fall är fråga, utgör med hänsyn till gällande bestämmelser i 19 § kommunalskattelagen otvivelaktigt inkomst av skattepliktig natur för mottagaren. Ersättningen torde regelmässigt taxeras såsom inkomst av tjänst.

Även om ersättning varom nu är fråga icke finnes direkt angiven i 31 eller 32 § kommunalskattelagen torde enligt grunderna för gällande författningar skatteavdrag böra verkställas vid utbetalning av sådan ersättning, under förutsättning, att densamma får anses utgöra den skadades huvudsakliga inkomst av tjänst och mottagaren under inkomståret har att utgöra preliminär A-skatt. Härför talar också det ovan återgivna uttalandet av departementschefen, att ikraftträdandet av de nya bestämmelserna i 19 § och 32 § 2 mom. kommunalskattelagen borde avvägas så, att deras konsekvenser i källskattehänseende kunde beaktas fullt ut.

Med hänsyn till den tveksamhet, som synes ha förekommit rörande skyldigheten att i här avsedda fall verkställa skatteavdrag, torde emellertid enligt nämndens åsikt bolaget icke kunna anses ha saknat skälig anledning till underlåtenhet att göra skatteavdrag. Någon ansvarighet för den skatt, som bolaget hittills icke avdragit, synes därför icke böra åläggas bolaget.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:06